

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

14 10 18

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

پردیس باغ ملی

پایان نامه تحصیلی جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد

رشته‌ی فلسفه‌ی هنر

موضوع:

تبیین ماهیت زیبایی و هنر در اندیشه‌ی فریدریش شیلر

استاد راهنما:

دکتر محمد ضیمران

استاد مشاور:

دکتر اسماعیل بنی اردلان

نگارش و تحقیق:

مریم بختیاریان

شهریور-۱۳۸۷

۱۷ / ۵ / ۱۳۸۸

آب و اطلاعات مدارک علمی ایران
کتابخانه مدرک

ورود به دبیرخانه دانشگاه هنر

شماره: ۱۲۱۷۱۵

تاریخ: ۱۳۸۷/۱۶/۱۱

۱۲۱۷۱۵

تشکر

خداوند را حمد و سپاس بی پایان که با عنایت و فضل خویش همواره باب کرم را برایم گشوده نگاهداشت و ناهمواریها را با الطاف بیکرانیش هموار گردانید، و چراغ توفیق و سعادت، فرا راه داشت تا بتوانم پژوهشم را به انجام رسانم.

با تشکر و سپاس از زحمات بی دریغ و راهنمایی‌های ارزشمند آقایان: دکتر محمد ضیمران، استاد راهنمای محترم و دکتر اسماعیل بنی اردلان، استاد مشاور محترم که در به انجام رسیدن این پژوهش مرا یاری دادند.

تقدیم به:

هر کلمه از این پژوهش هزاران هزار بوسه می‌باشد بر دستان کسانی که شوق به آموختن و دانستن را در من برانگیختند؛ تقدیم به مادر مهربان و تمامی آموزگارانم.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
أ	چکیده
ج	مقدمه:
ج	۱- طرح مسئله‌ی تحقیق
ه	۲- پرسش تحقیق
و	۳- اهمیت تحقیق
ح	۴- روش تحقیق
ح	۵- فصل بندی
۱	فصل اول: شیلر و اوضاع سیاسی / اجتماعی آلمان در قرن هجدهم
۱	- مقدمه
۲	- شرح زندگی شیلر
۱۲	- اوضاع سیاسی- اجتماعی آلمان در قرن هجدهم
۱۴	- وضعیت انسان در دوره‌ی مدرن و عصر طلایی یونان
۱۸	- روشنگری و زیباشناسی قرن هجدهم آلمان
۲۱	فصل دوم: مناسبت میان ایده آلیسم و رمانتیسم
۲۱	- مقدمه
۲۲	- دوران پیش از ظهور رمانتیسم
۲۵	- روشنگری و جنبش رمانتیسم
۲۷	- جنبش طوفان و تنش

صفحه	عنوان
۲۹	- نکات محوری در اندیشه‌ی رمانتیک‌ها
۳۲	- ایده آلیسم
۳۳	- ایده آلیسم آلمانی
۳۸	- مناسبت میان ایده آلیسم و رمانتیسم و جایگاه شیلر در آن
۴۱	فصل سوم: اندیشه‌های زیباشناسانه‌ی کانت و شیلر
۴۱	- مقدمه
۴۲	- کانت
۴۶	- افلاطون‌گرایی در اندیشه‌های زیباشناسانه‌ی کانت و شیلر
۵۰	- ارزیابی انتقادی شیلر از آرای زیباشناسانه‌ی کانت
۵۶	فصل چهارم: زیبایی
۵۶	- مقدمه
۵۷	- آزادی در پدیدار
۶۱	- مناسبت میان زیبایی و آزادی
۶۴	- مناسبت میان زیبایی و انسانیت
۶۵	- مراحل تکامل روان‌شناختی انسان
۶۸	- شرح استعلایی و روان‌شناختی زیبایی
۷۱	- نظریه‌ی انگیزه‌ها
۷۱	- انگیزه‌ی حسی

صفحه	عنوان
۷۲	- انگیزه‌ی شکل
۷۴	- انگیزه‌ی بازی
۷۶	- تأثیر زیبایی بر حفظ تعادل روانی انسان
۷۷	- ماهیت تجربه‌ی زیباشناختی
۸۲	فصل پنجم: هنر
۸۲	- مقدمه
۸۳	- تبیین چپستی ارزش هنر
۸۸	- شعر
۹۰	- رابطه‌ی انسان و طبیعت
۹۲	- سبک‌شناسی شعر
۹۷	- تراژدی
۹۸	- وضعیت تئاتر و نمایشنامه‌نویسی قرن هجدهم در آلمان
۱۰۰	- تراژدی در نگاه شیلر
۱۰۵	- امر والا و تراژدی
۱۰۹	- مناسبت میان هنر و اخلاق
۱۱۷	- کارکرد هنر در قلمرو سیاست
۱۲۵	- فرجام جستار
۱۳۲	- فهرست منابع و مآخذ فارسی

صفحه

۱۳۴

۱۳۵

۱۳۷

عنوان

- فهرست منابع و مآخذ لاتین

Abstract -

- کلید واژه

چکیده

این پژوهش به منظور آشنا شدن با اندیشه‌های زیباشناسانه‌ی «یوهان کریستوف فریدریش فون شیلر»، شاعر، نمایشنامه‌نویس، نقد پرداز و نظریه پرداز است که توانست نظرات خویش را در آثار ادبی‌اش به شهودی شاعرانه مبدل کند. او از این طریق، توانست سهم بسزایی در تنویر افکار و ارتقای درک و شعور سیاسی مردم آلمان داشته باشد. او در طرح سیستم استتیک خود با هدف غلبه بر «دوگانه‌انگاری» کانتی و زدن پلی میان ضرورت طبیعی و آزادی اخلاقی، و هماهنگ ساختن دو انگیزه‌ی حسی و عقلی، آموزش زیباشناختی و هنر را تنها ابزاری کارآمد، معرفی کرد که مصون از تحولات و تغییرپذیریهای تاریخی و اجتماعی می‌باشد، و لذا تنها با آن می‌توان بر معضلات و مشکلات روان‌شناختی، اجتماعی و سیاسی که به زعم مدرنیته و روشنگری برای انسان مدرن، پیش آمده‌اند، غلبه کرد. او همچنین در زیباشناسی خویش، سعی کرد تا مجدداً قلمرو تجربه‌ی زیباشناختی را به قلمرو سایر تجربه‌های بشری نزدیک سازد، و هنر را از انزوای اخلاقی و سیاسی به در آورد، و همچنین آن را در فرهنگ سازی و انجام اصلاحات و بطور کلی در اجتماع شرکت دهد. از این رو، این پژوهش مشتمل بر پنج فصل می‌باشد که ابتدا فصل اول به شرح زندگی نسبتاً سخت و دشوار شیلر و تبیین اوضاع نابسامان اجتماعی-سیاسی و فرهنگی آلمان در قرن هجدهم که شیلر را واداشت تا در جهت اصلاح و بهبود اوضاع، شرایطی آرمانی را پیش چشم مخاطبش قرار دهد، اختصاص می‌یابد. فصل دوم با تبیین مناسبت میان ایده آلیسم و رمانتیسم، جایگاه و نقش شیلر که در ادبیاتش هم احساسات رمانتیک شرکت دارند و هم گرایش‌های آلیستی در آن متبلورند را در این مناسبت بیان می‌کند. اما، نظر به این که نقطه‌ی آغازین اندیشه‌ی شیلر برای طرح یک سیستم استتیک،

مطالعه‌ی «نقد قوه‌ی حکم» می‌باشد، در فصل سوم، ارزیابی انتقادی شیلر از «کانت» که بطور قابل ملاحظه‌ای روند کلی شکل‌گیری اندیشه‌ی او را نشان می‌دهد، بیان می‌شود. فصل چهارم به ارائه‌ی مفهوم زیبایی از نگاه شیلر و بیان موضع‌گیری او در برابر سوژکتیویسم کانتی، و به تبیین مناسبت میان زیبایی و آزادی، و همچنین به تبیین مناسبت میان زیبایی و انسانیت با توجه به مفهوم انسانیت در اندیشه‌ی شیلر، اختصاص دارد. فصل پنجم نیز با بیان تعریف شیلر از هنر والا و اصیل و تبیین چیستی ارزش هنر، و رابطه‌ی هنر با واقعیت، به تبیین کارکرد هنر در عرصه‌ی اجتماع و در قلمرو اخلاق، و تبیین رابطه‌ی که می‌تواند میان موفقیت یک انقلاب سیاسی و آموزش زیباشناختی وجود داشته باشد، و به طور کلی به تبیین نقش هنر و آموزش زیباشناختی در اصلاحات سیاسی اختصاص دارد. و سرانجام نیز آنچه از این جستار دست داده است.

مقدمه

۱- طرح مسئله‌ی تحقیق

مدرنیته تمدن جدیدی را برای بشر به ارمغان آورد که علی‌رغم خوبیها و فوائد بسیارش، به نظر برخی منتقدین از جمله «ژان ژاک روسو»، پیامدهای ناخوشایندی را نیز برای بشریت به همراه داشت. از آنجا که دوران مدرن، دوران گسترده‌هاست: گستره‌ی علم، گستره‌ی اخلاق، گستره‌ی فلسفه، گستره‌ی سیاست و گستره‌ی هنر و ...، و به واقع، دوران موضوعیت یافتن اجزاء یک کل است، لذا با جدا شدن قلمرو سیاست از اخلاق، حیات سیاسی- اجتماعی انسان مدرن، بکلی با گذشته تفاوت می‌کند. از این رو، سرنوشت انسانها گویی در سیاستی که از اخلاق دور گشته است، رقم می‌خورد. در چنین شرایطی، قدرت به ابزاری مبدل می‌گردد که در دست صاحبانش برای سرکوب و ایجاد ارباب و اعمال خشونت، بکار گرفته می‌شود. پیامد این مسئله اوضاع نابسامان فرهنگی- اجتماعی و سیاسی و استبدادی گشت که اروپا به ویژه آلمان در آنزمان با آن دست و پنجه نرم می‌کرد. اما، در همان اوضاع و احوال انسانهای بزرگ و آزاده‌ای بودند که وضع موجود را بر نمی‌تافتند، لذا نه بی‌قانونی را تاب می‌آوردند و نه استبداد را. «فریدریش شیلر» یکی از آن انسانهایی است که در آن شرایط، با کمک اندیشه و هنر خویش به یک منتقد فرهنگی مبدل گشت، و تلاش کرد تا سیمایی فرهنگ ساز و مصلح از ادبیات ترسیم کند، و آن را به عرصه‌ای برای گفتمان و تبادل نظر همگانی تبدیل کند، تا از آن طریق با به چالش خواندن وضع موجود و فرهنگ غالب، امید و تلاش برای اصلاح و بهبود وضع موجود در آینده را به مخاطبین خود یادآور شود.

زیباشناختی خویش و در هنر خویش همواره آرمان وحدت و هماهنگی و برچیدن استبداد از نهاد آدمی و از جامعه را می‌جوید، و حالت زیباشناختی را همچون تعینی آزاد، واسطه و میانجی گریزناپذیر میان حالت طبیعی و حالت اخلاقی می‌شمارد که همواره با هم در ستیز هستند. همچنین، شیلر مدعی است که یک انقلاب سیاسی به تنهایی راه به جایی جز استبداد و بربریت نخواهد برد؛ اگر توسط تربیت زیباشناختی افراد حمایت نشود. از این رو پرسشهایی که در این پژوهش پیش خواهند آمد، از این قرار می‌باشند: ۱- ارتباط هنر و اندیشه‌ی شیلر با روح زمانه و واکنش او به اوضاع نابسامان فرهنگی- سیاسی و اجتماعی، و به ویژه واکنش او به انقلاب فرانسه؟ ۲- نقش شیلر به عنوان یک ایده‌آلیست و شاعر رمانتیک در مناسبت میان ایده‌آلیسم و رمانتیسم؟ ۳- خوانش شیلری اندیشه‌های کانت و ارزیابی انتقادی او از کانت؟ ۴- تعریف زیبایی و ادراک زیبا، و مناسبت آن با آزادی؟ ۵- تعریف انسانیت در اندیشه‌ی شیلر و مناسبت آن با زیبایی؟ ۶- ماهیت تجربه‌ی زیباشناختی؟ ۷- تبیین چستی ارزش هنر، و رابطه‌ی هنر با واقعیت؟ ۸- تبیین بازتاب نظریه پردازیه‌ها و نقدهای شیلر در شعر و نمایشنامه نویسی او؟ ۹- تبیین قدرت آموزش زیباشناختی در حیطه‌ی اخلاق؟ ۱۰- کارکرد هنر و آموزش زیباشناختی در قلمرو سیاست؟

۳- اهمیت تحقیق

بی تردید در تحقیق و پژوهش در اندیشه‌ی فلاسفه و هنرمندانی بزرگ، همچون «فریدریش شیلر» که به زعم اندیشه و هنر خویش توانسته‌اند در تاریخ فلسفه و در تاریخ زیباشناسی و در عالم هنر، مؤثر واقع شوند، نکات در خور تأملی نهفته است. بالاخص در مورد «شیلر» که توانست با هنر خویش، ناگفتنی‌ها را بگوید، آزادیخواهی و آرمانخواهی را

رواج دهد، و در حد توان و استطاعت خویش با استبداد مبارزه کند، و توانست به مخاطبین خود نقطه ضعف‌هایشان را یادآوری کند و آنها را متوجه خودشان و متوجه دیگران گرداند، تا نسبت به سرنوشت خویش و سرنوشت جامعه‌ی خویش بی تفاوت نباشند. او در دوره‌ای که تقابلها و افتراق‌ها جولان می‌دادند، از وحدت و هماهنگی دم زد، و سنت آلمانی تفکر در خصوص تقابلها را بنا نهاد. نکته‌ی حائز اهمیت در مورد او حفظ و نگهداری آرمان‌گرایی توأم با واقع‌گرایی است. او توانست در خود این هماهنگی را بوجود آورد که در ضمن آرمان‌گرا بودن نسبت به وضع موجود و واقعیت نیز بی تفاوت نباشد. از این رو، او به تجسمی خلاقانه و آزاد از زندگی انسانی و واقعیت روی آورد، و ضمن آنکه از آزادی هنر و هنرمند سخن به میان آورد از تأثیر هنر بر جامعه و اخلاق و رویکردهای سیاسی نیز غافل نماند. بنابراین، گرد آمدن چنین ویژگیهایی در یک هنرمند از آن حکایت دارند که شرایط سخت و دشوار زندگی، اوضاع نابسامان اجتماعی - سیاسی، و محدودیتی که برای بروز اندیشه‌های وی در هنرش قائل شدند و عدم استقبال از هنر او از جانب حکومت، هیچکدام نتوانستند نبوغ او را سرکوب کنند. اهمیت هنر شیلر در آن است که هرگز برای محبوب شدن و شهرت یافتن سراغ آن نرفت. این شعار او بود که هنرمندان باید در تلاش باشند تا چیزی را بیافرینند که جامعه بدان نیاز دارد، و نه آنچه را جامعه می‌ستاید. از این رو، اهمیت این تحقیق نیز می‌تواند در یادآوری همین نکته باشد که به بهای محبوبیت یافتن و کسب شهرت، هنرمند نباید هنری والا و اصیل و فاخر را از یاد ببرد، زیرا شأن والای هنر در اعتلای انسانیت و تحقق آزادی است. همچنین، با بررسی آرای شیلر، روشن می‌گردد که رعایت اعتدال در هر چیز مناسب‌ترین و مساعدترین شرایط را به وجود خواهد آورد، و بر این اساس، جنبه‌ی حساسی و فیزیکی انسان، دیگر بسان نقطه ضعفی که باید آن را نادیده انگاشت، در نظر گرفته نخواهد شد.

۴- روش تحقیق

نظر به موضوع تحقیق، روشی که در آن بکار گرفته خواهد شد، روش کتابخانه‌ای و فیش برداری، و تألیف و ترجمه و تحلیل از مطالب موجود در منابع فارسی و لاتین خواهد بود.

۵- فصل بندی

بی تردید در شروع و انجام این تحقیق، تبیین این مسئله که باورها و اندیشه‌های شیلر در چه شرایط و اوضاع و احوالی، نضج گرفتند، از اهمیت شایانی برخوردار می‌باشد؛ چرا که هنرمند، فرزند زمان است و هنر او در مجموعه‌ای از شرایط اجتماعی-سیاسی و فرهنگی شکل می‌گیرد. از این رو، باید نسبت اندیشه و هنر شیلر با روح زمانه‌ی وی، تبیین گردد، و بدین لحاظ تبیین شرحی از زندگی او و شرحی از اوضاع فرهنگی-اجتماعی و سیاسی زمان وی لازم می‌آید. بر این اساس، فصل اول این پژوهش، شرحی مختصر است از زندگی شیلر و اوضاع سیاسی-اجتماعی آلمان در قرن هجدهم. اما، از آنجا که شیلر از یک سو، به عنوان یکی از نمایندگان ایده آلیسم آلمانی شناخته شده است که ادبیات ایده آلیسم در آثار ادبی او تبلور یافته است، و از سویی دیگر نیز شاعری با احساسات رمانتیک به حساب می‌آید که برخی اندیشه‌های وی توسط رمانتیک‌ها بسط یافته است، از این رو، فصل دوم نیز به تبیین مناسبت میان ایده آلیسم و رمانتیسم و تبیین جایگاه شیلر در این

مناسبت اختصاص می‌یابد. شیلر، نقطه‌ی عزیمت خود از واقعیت‌شناسی به زیباشناسی و طرح یک سیستم استیک را آشنایی با آرای زیباشناسانه‌ی «کانت» و مطالعه‌ی «نقد قوه‌ی حکم» او می‌داند. لذا از آنجا که بسیاری نظرات شیلر در راستای ارزیابی انتقادی او از آرای زیباشناختی کانت، شکل گرفت، فصل سوم به بررسی ارزیابی انتقادی شیلر از کانت، اختصاص پیدا می‌کند. فصل چهارم و پنجم نیز به تبیین چستی زیبایی و هنر از نظر شیلر، اختصاص می‌یابد، که پاسخ‌گویی و تبیین آنها انگیزه‌ی اولیه‌ی تدوین این پژوهش بوده است. همچنین، از آنجا که شیلر همواره «تماماً انسان بودن» انسان را خواستار است، یعنی تحقق انسانیت را، در راستای انتظاری که او از زیباشناسی در تحقق این امر دارد، الزاماً، بررسی رابطه‌ی زیبایی با آزادی و انسانیت نیز از مسائلی خواهد بود که در فصل چهارم به آن پرداخته خواهد شد. بعلاوه، غایت اخلاقی و آرمان اخلاقی مورد نظر شیلر، بررسی تأثیر هنر را در عرصه‌ی اجتماع و قلمرو اخلاق، ایجاب می‌کند. آرمانخواهی و آزدینخواهی طبع زیباشناس او، اندیشه‌ی او را در زمینه‌ی سیاسی نیز فعال ساخت، از اینرو، بررسی کارکرد تجربه‌ی زیباشناختی و هنر در قلمرو سیاست نیز از جمله مسائل مهمی است که در فصل پنجم به آن اشاره خواهد شد. در نهایت، امید است که این پژوهش در حد بضاعت و توان خود از عهده‌ی این مهم، به نیکی برآید.

مریم بختیاریان

شهریور ۱۳۸۷

فصل اول:

شیلر و اوضاع سیاسی / اجتماعی آلمان در قرن هجدهم

مقدمه

بررسی ادوار مختلف تاریخی در زندگی انسان همواره مؤید وقوع تغییر و تحولات عدیده‌ای در نحوه‌ی زیستن و نحوه‌ی اندیشیدن انسان می‌باشند. پیشرفت‌ها و تحولات همواره انسان را با فراز و نشیب‌ها و مشکلاتی رو به رو ساخته‌اند که به تبع آن انسان نیز به چاره‌جویی و تلاش برای برطرف کردن آنها برآمده است، که نشانه‌هایی از این تلاش‌ها در افعال و اندیشه‌های بشری نمایان است. هنر نیز به عنوان یک پدیده و فعل انسانی از برخورد عاطفی و اندیشه‌ی او در یک حوزه‌ی فرهنگی و جغرافیایی با جهان پیرامون و دوره‌ای که انسان در آن می‌زیسته، بوجود آمده است. هنر می‌تواند بازتاب دهنده‌ی نیازهای مقطعی و دیرینه‌ی انسان باشد، و لذا می‌تواند به مثابه‌ی رسانه و ابزاری ارتباطی و نیز به مثابه‌ی یک زبان انتقادی در نظر گرفته شود.

هنرمند، کسی است که اندیشه او همانند کالبدش در گذر زمان رشد می‌کند و از روح زمانه‌ی خویش متأثر می‌گردد. لذا خلاقیت و نوآوری هنرمند نیز در ارتباط با روح زمان به وقوع می‌پیوندد، و روح زمان در اثر هنری به نوعی تبلور می‌یابد. از آنجا که ماندگارترین و خواندنی‌ترین آثار، همواره در مناسبت با روح زمانه‌ی خود و در گفتگوی انتقادی با فرهنگ زمانه نوشته می‌شوند و تصویری گویا از فرهنگ معاصر خویش عرضه می‌کنند، بررسی دیدگاه شیلر در خصوص زیبایی و هنر نیز، آشنایی با شرایط و اوضاع فرهنگی- اجتماعی و سیاسی را که شیلر در آن پرورش یافت را ایجاب می‌کند.

از جمله وقایع مهم قرن هجدهم که در نحوه ی شکل - گیری اندیشه‌های شیلر، مؤثر افتادند، یکی انقلاب فرانسه می‌باشد، که بسیاری اندیشه‌های شیلر در واکنش به ناکامی آن شکل گرفت، و دیگری جریان غالب فکری قرن هجدهم، یعنی، روشنگری است که باید دید به عقیده‌ی شیلر ارمغان آن برای تمدن بشری چه بوده است؟

۱-۱- شرح زندگی

«یوهان کریستوف فریدریش فون شیلر»^۱ در دهم نوامبر سال (۱۷۵۹)، در ماریاخ در کنار رود نکار، در ایالت ورتمبرگ آلمان دیده به جهان گشود. و در ماه مه سال (۱۸۰۵)، پس از تحمل یک دوره بیماری، دیده از جهان فرو بست.^۲ وی، شاعر، نمایشنامه نویس و نیز نقدپرداز و فیلسوف آلمانی است که در کنار گوته از ستارگان درخشان ادب کلاسیک آلمانی به حساب می‌آید.

شایان توجه است که دلبستگیهای اخلاقی در همان سنین کودکی در شیلر، پدیدار شد. او در کودکی آرزو می‌کرد که الهیات بخواند و کشیش بشود، ولی در سال (۱۷۷۳)، به اجبار وارد آموزشگاه نظامی کارل اویگن^۳ شد، که بر آن مقررات خشن، همانند مقررات نظامی حاکم بود. از آنجا که کارل اویگن، الهیات را بیهوده می‌دانست و آن را در برنامه درسی مدرسه قرار نداده بود، او ابتدا به تحصیل در رشته‌ی حقوق پرداخت؛ اما پس از آنکه در سال (۱۷۷۵)، رشته پزشکی نیز در مدرسه دایر گردید، وی به تحصیل در رشته‌ی پزشکی مشغول شد. او پس از پایان دوره‌ی تحصیل، رساله‌ی خویش را درباره‌ی ارتباط

1- Johann Christoph Friedrich Von Schiller. (1759-1805).

۲- جفری ال، سمونز، فریدریش شیلر، ترجمه‌ی: خشایار، دیهیمی، تهران، کهکشان، چاپ اول، ۱۳۷۷،

ص ۸.

3- Duke Karl Eugen of Wurtemberg.

طبیعت حیوانی و روحانی انسان تحریر کرد. از این زمان بود که تمایز دو بعد حیوانی و روحانی طبیعت انسان و نیز هماهنگی و تلفیق کردن آنها دغدغه و مشغولیت ذهنی شیلر گردید، و بسیاری نقدپردازیها و نظریه پردازیها و حتی اشعار وی تحت تأثیر این ذهنیت پدید آمد. وضعیت وحشت و سرکوبی که بر فضای مدرسه وی حاکم بود یکی دیگر از مواردی است که نحوه تفکر او بسیار از آن متأثر شد. رفتار کارل اویگن، در او تنفیری همیشگی از صاحبان قدرت را پدید آورد و قدرت سیاسی در نظرش معادل استبداد و فساد گردید.^۱

شیلر در دوران طفولیت عشق و علاقه‌ی سرشاری به نویسندگی و سرودن شعر، خصوصاً علاقه به نوشتن نمایشنامه داشت، علی‌رغم اینکه او در مدرسه‌ای مشغول به تحصیل بود که نظامنامه‌ی سخت و دشوار آن با شعر و ادب و فن نویسندگی، ربطی نداشت؛ اما با این همه، او آثار نویسندگانی چون «ژان ژاک روسو»^۲، «شکسپیر»^۳، «کلوپشتوک»^۴ و «گوته»^۵ را پنهانی مطالعه کرد، و نخستین نمایشنامه خود را با عنوان «راهزنان»^۶ در همین مدرسه نوشت.^۷

جولیوس الیاس^۸، پنج مرحله را در نوشته‌های فلسفی و زیبا شناختی شیلر بر می‌شمارد که به لحاظ اهمیت با هم برابر نیستند. مرحله اولی که از آن نام می‌برد، شامل نوشته‌هایی از او می‌باشد که معطوف هستند به رشته تحصیلی وی (پزشکی)، از جمله رساله‌اش درباره

۱- جفری ال، سمونز، کتاب پیشین، صص ۹-۱۵.

2- Jean Jacques Rousseau

3- Shekspear

4- F.G.Klopstock

5- Goethe

6- Die Rauber

۷- فریدریش، شیلر: دون کارلوس، ترجمه‌ی: سیدمحمدعلی، جمال زاده، تهران، بنگاه ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۴۶، صص ۱۰-۱۱.

8- Julius Elias